

13 בנובמבר 2025

לכבוד :

עו"ד גלי בהרב-מיארה רב-ניצב דני לוי תת-ניצב אלעזר כהנא
היועצת המשפטית לממשלה מפכ"ל משטרת ישראל היועץ משפטי למשטרת ישראל
שלום רב,

הנדון : המשך מגמת הביזוי וההשפלה באמצעות חיפוש פסולים בעירום

(שלנו : פנייה מיום 25.6.2025 ; שלכם : פורסם בתקשורת ביום 30.6.2025)

אני שבה ופונה אליכם בנושא שבנדון, בעקבות מקרה שפורסם בשבוע שעבר אודות חיפוש בלתי חוקי בעירום מלא שנערך באזרח שנעצר במהלך אירוע שהתקיים באוניברסיטה העברית. מדובר בהמשך המגמה המדאיגה עליה עמדנו בפנייתנו מיום 25.6.2025 של השפלת וביזוי אזרחים, באופן החורג בצורה בוטה מסמכויות המשטרה, פוגע בחומרה בכבוד האדם, בזכות לפרטיות ולצנעת הפרט ובחופש הביטוי והמחאה, ואף עשוי לעלות כדי הטרדה מינית. כדי לבלום את המגמה, יש להוציא לאתגר הנחייה ברורה וחד משמעית המבהירה כי חיפושים יתבצעו אך ורק בהתאם לחוק ולנהלי המשטרה, באופן שיפחית את הפגיעה בזכויות העצורים וישמור על כבודם, וכי לא ייעשה שימוש בחיפוש לשם הרתעה, ביזוי, השפלה או ענישה.

1. על פי דיווחים בתקשורת, ביום 6.11.2025, במהלך אירוע באוניברסיטה העברית, נעצר אזרח שקרא קריאות מחאה לעבר השר לביטחון לאומי על ידי שוטרי מחוז ירושלים, ועבר בתחנת המשטרה חיפוש גופני **בעירום מלא**. המשטרה מסרה לכלי התקשורת כי האזרח נחשד בעבירות של הפרת הסדר והעלבת עובד ציבור, ודוברות המשטרה פרסמה ברשת X כי "**בהתאם לנהלים ובטרם הוכנס לתא המתנה בתחנה, נערך חיפוש על החשוד כדי לוודא כי אינו מחזיק חפצים אסורים או כלי תקיפה**".

2. כפי שצינו בפנייתנו מיום 25.6.2025, על פי חוק, **חיפוש בעירום מלא** ("חיפוש חיצוני") נמצא בסמכותה של המשטרה רק כאשר יש "יסוד סביר לחשוד שבגופו של חשוד נמצאת ראיה להוכחת ביצועה של עבירה או להוכחת הקשר שבין החשוד לבין ביצוע העבירה" (סעיף 3(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), תשנ"ו-1996). כמו ברובם ככולם של המקרים שבהם נעצרים אזרחים בגין התבטאויות (אשר ברובם ממילא אין הצדקה למעצר), גם במקרה זה לא היה כל יסוד סביר לחשוד שהחיפוש בגופו של האזרח שנעצר יוליד ראיה כלשהי שיכולה לסייע להוכחת ביצוע העבירות שבהן נחשד. יתרה מכך, בהודעת הדוברות אף לא נטען כי התקיים חשד כאמור. כלומר, **החיפוש בוצע בניגוד לחוק**.

3. יודגש, כי החיפוש הגופני היחיד שמותר לערוך **בעת מעצר או קבלת עצור בתחנת המשטרה** הוא **חיפוש על פני הגוף**, שאינו כולל חיפוש חיצוני (סעיף 22(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969). על פי הנוהל המשטרתי, סמכות זו תופעל בהלימה למטרת החיפוש, "...לשמור על ביטחון המעוכבים והעצורים, כמו גם על ביטחון השוטרים..."

(סעיף 5 לנוהל מס' 01.01.01 "חיפוש על גוף אדם" מיום 17.6.2024 (להלן: **הנוהל**)). במסגרת ההחלטה על היקף החיפוש על פני הגוף, הנע בין טפיחות על הבגדים ועד האפשרות הפוגענית שהעצור ייאלץ להישאר בבגדיו התחתונים, **הנוהל המשטירתי קובע רשימת שיקולים שיש לשקול אותם**. השיקולים כוללים, בין היתר, את נחיצות הסרת הבגדים למימוש מטרת החיפוש והאפשרות להשיג את המטרה בדרך פוגענית פחות, כדוגמת טפיחות על הבגדים; חומרת העבירה, אופיה והמסוכנות הנשקפת מביצועה; האפשרות כי העצור יחזיק חפץ כדוגמת סכין, אגרופן או כל חפץ אחר אשר יש בכוחו לפגוע בכל מי שיבוא עמו במגע; השתייכות של העצור לארגון פשיעה; ועוד (סעיף 8 לנוהל).

4. בענייננו, ברור כי שקילת השיקולים הקבועים בנוהל הייתה אמורה להביא בהכרח למסקנה כי יש צורך בחיפוש שטחי בלבד, ובוודאי שלא נדרשה הסרת בגדים חלקית, לא כל שכן מלאה (שכזכור, כלל לא נמצאת בסמכותה של המשטרה בנסיבות האמורות), לאור היעדר הפוטנציאל למסוכנות, טיב העבירה והנסיבות. העובדה שבוצע חיפוש בעירום מלא, מעוררת חשש כבד, ולצערנו לא בפעם הראשונה, כי החיפוש שימש כאמצעי לענישה, ביזוי והשפלה, לאור הקריאות שהפנה החשוד נגד השר, שלא נשאו חן בעיני המשטרה, וכאמצעי להרתעת מוחים ולהשתקתם. פרקטיקה בלתי חוקית זו פוגעת בכבוד האדם, בזכות לפרטיות ולצנעת הפרט ובחופש הביטוי והמחאה, והיא אף עלולה לעלות לכדי הטרדה מינית לפי סעיף 3 לחוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998.

5. אנו מברכים על כך שהמחלקה לחקירות שוטרים פתחה בחקירת המקרה, ומקווים כי חקירתם תמצה את הדין עם השוטרים האחראים. אולם, בכך אין די כדי להבטיח שלא ייעשה עוד שימוש בחיפוש פסולים בעירום.

6. כדי לבלום את המגמה המדאיגה, יש להוציא לאלתר הנחייה ברורה וחד משמעית המבהירה כי חיפוש יתבצע אך ורק בהתאם לחוק ולנהלי המשטרה, באופן שיפחית את הפגיעה בזכויות העצורים וישמור על כבודם, וכי לא ייעשה שימוש בחיפוש לשם הרתעה, ביזוי, השפלה או ענישה.

בברכה,

עו"ד עדן גלעד, רכזת חופש המחאה

העתקים:

ניצב אמיר ארזני, מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל

עו"ד סנ"צ ג'ורג' קיוורקיאן, יועמ"ש מחוז ירושלים, משטרת ישראל